

VALTIONEUVOSTON ASETUS RAUTATIEJÄRJESTELMÄN YHTEENTOIMIVUUDESTA

1 PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ

Asetuksella esitetään annettavaksi raideliikennelain nojalla tarkemmat säännökset rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta. Asetuksella kumottaisiin voimassa oleva valtioneuvoston asetus rautatiejärjestelmän turvallisuudesta ja yhteentoimivuudesta (372/2011). Raideliikennelailla (xxx/2018) on valtuutettu Liikenne- ja viestintävirasto antamaan tarkempia määräyksiä rautatiejärjestelmän turvallisuudesta, joten jatkossa valtioneuvoston asetuksella ei annettaisi tarkempia säännöksiä rautatiejärjestelmän turvallisuudesta.

2 PERUSTELUT

2.1 Taustaa

EU:n neljännen rautatiepaketin teknisen osaan sisältynyt Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta Euroopan unionissa (EU) 2016/797, jäljempänä *yhteentoimivuusdirektiivi*, tuli voimaan 16 päivänä kesäkuuta 2016. Yhteentoimivuusdirektiivin täytäntöönpanolle on annettu jäsenvaltioille aikaa 16 päivään kesäkuuta 2019 saakka. Pääosin yhteentoimivuusdirektiivi on pantu kansallisesti täytäntöön raideliikennelain 6-13 ja 15 lukuihin sisältyvillä säännöksillä. Näiden raideliikennelain lukujen säännöksiin kuitenkin sisältyvät seuraavat valtuudet säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella seuraavista asioista:

- 35 §:n nojalla yhteentoimivuusdirektiivin I liitteessä tarkoitetuista rautatiejärjestelmän perusosista, II liitteessä tarkoitetuista rautatiejärjestelmän osajärjestelmistä ja III liitteessä tarkoitettujen olennaisten vaatimusten sisällöstä;
- 36 §:n nojalla yhteentoimivuuden teknisen eritelmän soveltamatta jättämisestä koskevista Liikenne- ja viestintävirastolle ja komissiolle toimitettavista tiedoista;
- 37 §:n nojalla ratarekisteriin toimitettavista tiedoista ja niihin sisältyvistä määräajoista;
- 44 §:n nojalla yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuuden ja käyttöösoveltuuden arviointimenettelyistä ja näiden menettelyjen perusteella annettavien vakuutusten malleista sekä niihin liitettävistä asiakirjoista;
- 49 §:n nojalla ilmoitetun laitoksen tehtävistä, osajärjestelmien EY-tarkastusmenettelystä sekä välivaiheen tarkastuslausumista ja näiden menettelyiden perusteella annettavien vakuutusten malleista ja niihin liitettävistä asiakirjoista;
- 50 §:n nojalla Liikenne- ja viestintäviraston tai viraston tehtävään nimeämän ilmoitetun laitoksen tehtävistä FI-tarkastuksessa, osajärjestelmien FI-tarkastusmenettelystä sekä välivaiheen tarkastuslausunnosta ja sen antamista koskevasta menettelystä;

- 52 §:n nojalla kiinteän rakenteellisen osajärjestelmän käyttöönottolupahakemuksen liitteeksi vaadittavista asiakirjoista;
- 54 §:n nojalla ERTMS-ratalaitteita koskevan tarjouspyynnön tarkistamista koskevan hakemuksen liitteeksi vaadittavista asiakirjoista;
- 60 §:n nojalla markkinoillesaattamislupahakemuksen liitteeksi vaadittavista asiakirjoista;
- 77 §:n nojalla yhteentoimivuuden teknisen eritelmän soveltamatta jättämistä koskevasta hakemuksesta ja menettelyistä;
- 94 §:n nojalla akkreditoitua sisäistä laitosta koskevien EU-säädösten soveltamisesta sekä niistä tiedoista, joita kansallisen akkreditointielimen on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle;
- 99 §:n nojalla ilmoitetun laitoksen suorittamissa tarkastuksissa sovellettavista menettelyistä sekä tarkastuskertomuksen antamisesta; ja
- 101 §:n nojalla riippumattomasta turvallisuusarvioinnista vastaavalle laitokselle asetettavista vaatimuksista ja sen tehtävistä sekä laitoksen tarkastusmenettelystä ja tarkastuslausunnosta.

Valtioneuvoston asetuksella annettaisiin edellä mainittujen raideliikennelain valtuutusten mukaisesti yksityiskohtaisemmat tekniset säännökset. Valtioneuvoston asetuksella ja siihen sisältyvillä liitteillä pantaisiin kansallisesti täytäntöön etenkin yhteentoimivuusdirektiivin tekniset liitteet sekä erilaisten lupavaatimusten hakemuksiin liitettäviä asiakirjoja koskevat vaatimukset, jotka myös tulevat suoraan direktiivistä. Tämän vuoksi asetukseen sisältyy yhteensä yhdeksän liitettä, jotka osin vastaisivat yhteentoimivuusdirektiivin teknisiä liitteitä tai yhteentoimivuusdirektiivin lupavaatimusten hakemuksiin liittyviä yksityiskohtaisia teknisiä säännöksiä.

2.2 Esitetyt muutokset ja niiden yksityiskohtaiset perustelut

Asetuksen 1 §:ssä säädettäisiin asetuksen tarkoituksesta ja soveltamisalasta. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan rautatiejärjestelmän turvallisuudesta ja yhteentoimivuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:ää, kuitenkin niin, että asetusta sovellettaisiin jatkossa vain rautatiejärjestelmän yhteentoimivuuden varmistamiseen. Kuten edellä on todettu, rautatiejärjestelmän turvallisuutta koskeva alemman asteinen tekninen sääntely annettaisiin jatkossa raideliikennelain nojalla Liikenne- ja viestintäviraston teknisillä määräyksillä.

Asetuksen 2 § sisältäisi säännökset rautatiejärjestelmän perusosista ja osajärjestelmistä ja pykälä vastaisi pitkälti voimassa olevan asetuksen 4 §:ää. Pykälän säännökset annettaisiin raide liikennelain 35 §:n nojalla. Rautatiejärjestelmän perusosista ja osajärjestelmiä koskevista vaatimuksista on säädetty yhteentoimivuusdirektiivin liitteessä I.

Rautatiejärjestelmän perusosia olisivat pykälän 1 momentin mukaan ovat rataverkko ja kalustoyksikkö, joiden tarkemmasta sisällöstä säädetään asetuksen liitteessä I ja liite vastaisi yhteentoimivuusdirektiivin vastaavaa liitettä. Asetuksen liitteen I mukaan rataverkko sisältää suurnopeusjunia varten rakennetut ja rakennettavat radat (yli 250 km/h nopeus), niitä varten parannetut tai parannettavat radat (200 km/h nopeus), tavanomaista junaliikennettä (henkilö- ja tavaraliikennettä) varten rakennetut radat, tavaraliikenteen solmukohdat sekä eri osien väliset liityntäraiteet. Rataverkko kattaa myös liikenteen hallinta-, paikantamis- ja navigointijärjestelmät, tällä

verkolla tapahtuvaan pitkän matkan henkilöliikenteeseen ja tavaraliikenteeseen tarkoitetut tekniset tietojenkäsittely- ja televiestintälaitteet, joiden avulla pyritään takaamaan rataverkon luotettava ja häiriötön käyttö ja tehokas liikenteen hoito.

Kalustoyksikköjä ovat veturit ja henkilöliikenteen liikkuva kalusto, mukaan luettuina lämpövoimakoneella tai sähkömoottorilla varustetut vetoyksiköt, omalla käyttövoimalla liikkuvat lämpövoimakoneella tai sähkömoottorilla varustetut henkilöjunat ja matkustajavaunut, tavaravaunut, mukaan luettuina koko verkkoa varten tarkoitetut matalat kalustoyksiköt ja kuorma-autojen kuljetukseen tarkoitetut kalustoyksiköt sekä erityiskalustoyksiköt, kuten ratatyökoneet. Myös suurnopeusjunaliikenteen rataverkolla kulkemaan tarkoitetut suurnopeusjunat luetaan mukaan kalustoyksiköihin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että raideliikennelain 2 §:n 31 kohdassa tarkoitettu rautatiejärjestelmä jaetaan osajärjestelmiin rakenteellisin tai toiminnallisin perustein. Rakenteellisista osajärjestelmistä on säädetty pykälän 3 momentissa ja toiminnallista osajärjestelmistä pykälän 4 momentissa. Rakenteellisia osajärjestelmiä olisivat infrastruktuuri, energia, ratalaitteiden ohjaus, hallinta ja merkinanto, veturilaitteiden ohjaus, hallinta ja merkinanto sekä liikkuva kalusto. Toiminnallisia osajärjestelmiä ovat käyttötoiminta- ja liikenteen hallintaosajärjestelmät, kunnossapito ja henkilö- ja tavaraliikenteen telemaattiset sovellukset. Asetuksen 2 §:llä pantaisiin kansallisesti täytäntöön yhteentoimivuusdirektiivin liitteen II luku 1.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin, että osajärjestelmien tarkemmasta kuvauksesta säädettäisiin asetuksen liitteessä II. Asetuksen liitteellä II pantaisiin kansallisesti täytäntöön yhteentoimivuusdirektiivin liitteen II luku 2.

Asetuksen 3 § säädettäisiin raideliikennelain 35 §:ssä tarkoitetuista rautatiejärjestelmän olennaisista vaatimuksista ja pykälä vastaisi voimassa olevan asetuksen 5 §:ää. Olennaiset vaatimukset olisivat rautatiejärjestelmää koskevia yleisiä vaatimuksia ja kunkin osajärjestelmän erityisvaatimuksia ja niistä säädettäisiin tarkemmin asetuksen liitteessä III. Olennaiset vaatimukset on määritelty raideliikennelain 4 §:n 18 kohdassa, jonka mukaan olennaisilla vaatimuksilla tarkoitetaan niitä yhteentoimivuusdirektiivin liitteessä III tarkoitettuja edellytyksiä, jotka rautatiejärjestelmän, sen osajärjestelmien ja yhteentoimivuuden osatekijöiden sekä liitäntöjen on täytettävä niiden turvallista markkinoille saattamista ja käyttöä varten. Yleiset kaikkia osajärjestelmiä koskevat olennaiset vaatimukset koskisivat turvallisuutta, luotettavuutta ja käyttöönottoa, terveyttä, ympäristönsuojelua, teknistä yhteensopivuutta sekä esteettömyyttä. Näistä säädettäisiin yksityiskohtaisemmin asetuksen liitteen III luvussa 1 ja ne vastaavat yhteentoimivuusdirektiivin liitteen III lukua 1.

Asetuksen liitteen III luvussa 2 säädettäisiin kunkin osajärjestelmän erityisvaatimuksista. Infrastruktuuri-osajärjestelmän on täytettävä turvallisuutta ja esteettömyyttä koskevat vaatimukset. Energia-osajärjestelmän on täytettävä turvallisuutta ja ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset. Ohjausta, hallintaa ja merkinantoa koskevan osajärjestelmän on täytettävä turvallisuutta ja teknistä yhteensopivuutta koskevat vaatimukset. Liikkuvan kaluston osajärjestelmän on täytettävä turvallisuutta, luotettavuutta ja käyttökuntoa, teknistä yhteensopivuutta, valvontaa ja esteettömyyttä koskevat vaatimukset. Kunnossapito-osajärjestelmän on täytettävä terveyttä, turvallisuutta, ympäristönsuojelua ja teknistä yhteensopivuutta koskevat vaatimukset. Käyttötoimintaa ja liikenteen hallintaa koskevan osajärjestelmän on täytettävä turvallisuutta, luotettavuutta ja käyttökuntoa, teknistä yhteensopivuutta sekä esteettömyyttä koskevat vaatimukset. Henkilö- ja tavaraliikenteen telemaattisten sovellutusten on täytettävä teknistä yhteensopivuutta, luotettavuutta ja käyttökuntoa, terveyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä koskevat vaatimukset.

Asetuksen 4 §:ssä annettaisiin yksityiskohtaisemmat säännökset siitä, miten toimittaisiin, jotta raideliikennelain 36 §:ssä säädetyllä tavalla yhteentoimivuuden teknisten eritelmien soveltamatta jättäminen olisi mahdollista. Asetuksen 4 §:n 1-2 momentilla sekä liitteellä IV pantaisiin kansallisesti täytäntöön yhteentoimivuusdirektiivin 7 artikla sekä vanhan yhteentoimivuusdirektiivin (2008/57/EY) liite IX. Yhteentoimivuusdirektiivin 7 artiklan mukaisesti komissiolle on annettu mahdollisuus antaa täytäntöönpanosäädöksellä yhteentoimivuuden teknisten eritelmien soveltamatta jättämisestä. Siihen asti, kunnes komissio antanut asiasta täytäntöönpanosäädöksen, vanhan yhteentoimivuusdirektiivin IX liitettä sovelletaan ja nämä vaatimukset sisältyivät asetuksen liitteeseen IV.

Yhteentoimivuuden teknisten eritelmien soveltamatta jättäminen edellyttäisi, että osajärjestelmän suunnittelusta, rakentamisesta, uudistamisesta tai parantamisesta vastaavan hankintayksikön tai sen Euroopan talousalueelle sijoittuneen edustajan on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle asetuksen liitteessä IV tarkoitettut asiakirjat. Jos hankintayksikkö tai sen Euroopan talousalueelle sijoittunut edustaja pyytää Liikenne- ja viestintävirastoa esittämään, että osajärjestelmälle tai osatekijälle haetaan Euroopan komissiolta raideliikennelain 36 §:ssä tarkoitettua poikkeusta yhteentoimivuuden teknisen eritelmän soveltamatta jättämisestä, hankintayksikön tai sen Euroopan unioniin sijoittautuneen edustajan on pyynnössään viitattava siihen yhteentoimivuuden tekniseen eritelmiin tai sen asianomaisiin vaatimuksiin, joista poikkeusta pyydetään. Asetuksen liitteen IV mukaan hankintayksikön tai sen Euroopan talousalueelle sijoittuneen edustajan olisi toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle selostus töistä, tavaroista ja palveluista, joita poikkeus koskee. Selostuksessa olisi ensinnäkin mainittava kyseeseen tulevat ajankohdat, maantieteellinen sijainti sekä toiminnalliset ja tekniset osa-alueet. Toiseksi siinä olisi oltava täsmällinen viittaus sovellettaviin vaihtoehtoihin sääntöihin ja niitä koskevat yksityiskohtaiset tiedot. Jos kysymys on raideliikennelain 36 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla pyydetävästä pitkälle edennyttä hanketta koskevasta poikkeuksesta, selostukseen olisi sisällytettävä perustelut sille, että hankkeen voidaan osoittaa olevan edennyt pitkälle. Selostukseen olisi myös sisällytettävä poikkeuksen perustelut, mukaan luettuina pääasialliset tekniset, taloudelliset, kaupalliset, toiminnalliset ja/tai hallinnolliset syyt, mahdolliset muut seikat, joilla poikkeuspyyntöä voidaan perustella sekä kuvaus toimenpiteistä, joilla hankintayksikkö tai sen unioniin sijoittautunut edustaja edistää hankkeen lopullista yhteentoimivuutta, jos kysymyksessä ei ole merkitykseltään vähäinen poikkeus.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että jos yksityisraiteen haltija pyytää raideliikennelain 77 §:ssä tarkoitettua poikkeusta Liikenne- ja viestintävirastolta yhteentoimivuuden teknisten eritelmien soveltamatta jättämisestä yksityisraiteilla, sen olisi liitettävä hakemukseen liitteessä V tarkoitettut asiakirjat tai tiedot. Yksityisraiteen haltijalta edellytettävät asiakirjat ja tiedot olisivat pitkälti yhdenmukaisia sen kanssa, mitä tietoja pykälän 2 momentin ja liitteen V nojalla edellytetään hankintayksiköltä tai sen Euroopan talousalueelle sijoittuneelta edustajalta. Hakemuksessa tulisi siten olla ensinnäkin viittaus siihen yhteentoimivuuden tekniseen eritelmiin tai sen asianomaisiin vaatimuksiin, joista poikkeusta pyydetään. Toiseksi hakemuksessa tulisi olla kuvaus rataverkosta, jota poikkeus koskisi. Kuvauksessa olisi mainittava rataverkon maantieteellinen sijainti sekä sen tekniset ja toiminnalliset osa-alueet. Kolmanneksi hakemukseen tulisi sisällyttää kuvaus niistä menetelmistä ja teknisistä ratkaisuista, joita yksityisraiteen haltija soveltaisi yhteentoimivuuden teknisen eritelmän sijasta. Neljänneksi, jos kysymys on raideliikennelain 77 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla pyydetävästä poikkeuksesta, jonka osajärjestelmä tai sen uudistamista tai parantamista koskeva hanke olisi pitkälle edennyt, hakemuk-

seen tulisi sisältyä tätä koskevat perustelut ja kuvaus siitä, että hanke on edennyt pitkälle. Viidenneksi hakemukseen tulisi sisältyä poikkeuksen perustelut, mukaan luettuina tekniset, taloudelliset, kaupalliset, toiminnalliset ja/tai hallinnolliset syyt poikkeukselle. Kuudenneksi hakemukseen tulisi sisältyä kuvaus toimenpiteistä, joilla varmistetaan poikkeuksen saavan rataverkon turvallisuus ja yhteentoimivuus muun rataverkon kanssa. Hakemukseen tulisi myös sisältyä kuvaus muista mahdollisista näkökohdista, joilla poikkeushakemusta voidaan perustella.

Asetuksen 5 § sisältäisi raideliikennelain 37 §:n nojalla tarkemmat säännökset siitä, mitä tietoja rataverkon haltijan olisi toimitettava ratarekisteriin ja miten nämä tiedot olisi toimitettava. Pykälän 1 momentin mukaan rataverkon haltijan olisi toimitettava tiedot ratarekisteriin sähköisesti Liikenne- ja viestintävirastolle.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännökset Väyläviraston velvoitteista valtion rataverkon haltijana ratarekisteriin tallennettavien tietojen ajan tasalla pitämiseksi. Momentin mukaan Väyläviraston olisi pidettävä ratarekisteriin tallennetut tiedot ajan tasalla ja päivitettävä tiedot vähintään kolmen kuukauden välein. Väyläviraston olisi myös päivitettävä ratarekisteriin merkityt tiedot aina julkaistessaan raideliikennelain 131 §:ssä tarkoitetun verkkoselostuksen.

Pykälän 3 momentti sisältäisi vastaavat säännökset yksityisraiteen haltijan velvoitteista. Jos yksityisraiteen haltijan rekisteriin tallennetuissa tiedoissa tapahtuisi muutoksia, yksityisraiteen haltijan olisi pykälän 3 momentin mukaan ilmoitettava rekisterin tallennetuissa tiedoissa tapahtuneista Liikenne- ja viestintävirastolle kolmen kuukauden kuluessa.

Asetuksen 6 §:ssä ja siihen liittyvässä asetuksen liitteessä V annettaisiin raideliikennelain 49 ja 50 §:ien nojalla tarkemmat säännökset EY-tarkastusta ja FI-tarkastusta koskevista vaatimuksista. Nämä tarkastukset tehdään raideliikennelaissa säädetyllä tavalla, jotta osajärjestelmä voitaisiin saattaa turvallisesti markkinoille ja ottaa käyttöön. EY-tarkastus tarkoittaa menettelyä, jolla osoitetaan, että osajärjestelmä on unionin oikeuden ja yhteentoimivuuden teknisten eritelmien mukainen ja osajärjestelmälle voidaan antaa käyttöönottolupa. FI-tarkastus tehdään osajärjestelmälle, jos tarkastus tehdään kansallisten oikeussääntöjen mukaisesti. Jos osajärjestelmä on läpäissyt tarkastuksen, sille ilmoitettu laitos myöntää osajärjestelmälle EY-tarkastusvakuutuksen tai vastaavasti FI-tarkastuksessa Liikenteen turvallisuusvirasto tai sen nimeämä ilmoitettu laitos FI-tarkastusvakuutuksen.

Pykälän 1 momentin mukaan ilmoitetun laitoksen tekemään EY-tarkastukseen sovellettaisiin liitteen VI luvuissa 1, 2 ja 4 säädettyjä vaatimuksia. Näissä säädettäisiin siitä, miten ilmoitetun laitoksen on tarkistettava, että osajärjestelmä täyttää yhteentoimivuuden teknisten eritelmien mukaiset vaatimukset. Tarkastusmenettelyn vaiheet olisivat suunnitteluvaihe, tuotanto ja lopputestaus. Ilmoitettu laitos voisi antaa tarvittaessa hakijan pyynnöstä välivaiheen tarkastuslausumia osajärjestelmän osille ja tarkastustodistus annettaisiin tarkastuksen päätteeksi hakijalle. Tarkastustodistuksen laadinnasta säädettäisiin liitteen VI luvussa 3. Osajärjestelmälle tarkastusta hakenut hakija laatisi ilmoitetun laitoksen myöntämän tarkastustodistuksen pohjalta EY-tarkastusvakuutuksen, joka olisi tae siitä, että osajärjestelmä voidaan turvallisesti saattaa markkinoille ja ottaa käyttöön. Liitteessä myös säädettäisiin yksityiskohtaisesti siitä, millaista valvontaa ilmoitetulla laitoksella on oikeus tehdä tarkastusta varten sekä mitä tietoja ilmoitetun laitoksen on julkaistava tarkastuksistaan ja niiden mukaisesti hakijalle tämän toimeksiannosta antamissaan asiakirjoissa.

Pykälän 2 momentti sisältäisi vastaavan säännöksen FI-tarkastuksen osalta. FI-tarkastukseen sovellettaisiin liitteen VI luvuissa 1, 3 ja 4 säädettyjä vaatimuksia. Liikenne- ja viestintäviraston tai sen nimeämän ilmoitetun laitoksen olisi tarkistettava, että osajärjestelmä täyttää kansallisten

teknisten oikeussääntöjen mukaiset vaatimukset ja miten viraston tai viraston nimeämän ilmoitetun laitoksen olisi annettava FI-tarkastuksen mukainen tarkastustodistus.

Pykälällä ja liitteellä VI pantaisiin kansallisesti täytäntöön yhteentoimivuusdirektiivin liite IV.

Asetuksen 7 §:ssä ja asetuksen liitteessä VII säädettäisiin rakenteellisen osajärjestelmän käyttöönottolupaa koskevaan hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja pykälän säännökset annettaisiin raideliikennelain 52 §:n nojalla. Pykälällä pantaisiin kansallisesti täytäntöön yhteentoimivuusdirektiivin 18 artiklan 4 kohta. Rakenteellisten osajärjestelmien käyttöönottolupaa koskevaan hakemukseen olisi liitettävä liitteessä VII säädetyin mukaisesti EY- tai FI-tarkastusvakuutus sekä riittävät todisteet osajärjestelmien teknisestä yhteensopivuudesta sen järjestelmän kanssa, johon se yhdistetään ja miten turvallinen yhdistäminen on tehtävissä. Todisteena näistä olisi asiaa koskevat yhteentoimivuuden tekniset eritelmät, tekniset kansalliset oikeussäännöt, ratarekisteriin tallennetut tiedot sekä rautateiden turvallisuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/798 6 artiklassa säädettyjen yhteisten turvallisuusmenetelmien noudattaminen.

Lisäksi hakemukseen pitäisi liittää yhteentoimivuusdirektiivin 19 artiklan mukaisesti Euroopan unionin rautatieviraston myönteinen päätös, jos kyseessä olisi ratalaitteiden ohjaus-, hallinta ja merkinanto-osajärjestelmät, joihin liittyy eurooppalaisen junien kulunvalvontajärjestelmän (ETCS/ERMTS) ja raidesovellusten GSM-järjestelmän (GSM-R) laitteita tai jompiakumpia näistä, jos sellaisen hankkeen luonnokseen tarjouseritelmiksi tai suunniteltujen teknisten ratkaisujen kuvaukseen tehdään muutoksia edellä mainitun Euroopan unionin rautatieviraston tekemän myönteisen päätöksen jälkeen. Hakijan on lisäksi osoitettava, että käyttöönottolupahakemuksen kohteena olevassa osajärjestelmässä on noudatettu Euroopan unionin rautatievirastosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/796 30 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun koordinointi- tai sovittelumenettelyn kautta saavuttua ratkaisua.

Asetuksen 8 § ja liite VIII sisältäisivät säännökset siitä, mitä asiakirjoja olisi liitettävä ERTMS-tarjouspyynnön tarkistamista koskevaan hakemukseen. Pykälän ja liitteen VIII säännökset annettaisiin raideliikennelain 54 §:n nojalla ja niillä pantaisiin kansallisesti täytäntöön yhteentoimivuusdirektiivin 18 artiklan 5 ja 6 kohdat.

Yksittäisiä ERTMS-hankkeita tai hankkeiden yhdistelmää, rataa ratojen ryhmää tai rataverkkoa koskevaan raideliikennelain 54 §:n mukaiseen hakemukseen on liitettävä liitteessä VIII säädetyllä tavalla luonnos tarjouseritelmiksi tai suunniteltujen teknisten ratkaisujen kuvaus. Tämä pitäisi sisältää ensinnäkin hankekuvauksen, mukaan lukien yksityiskohtaiset tiedot hankkeen piiriin tai hankkeiden yhdistelmän piiriin kuuluvasta radasta, ratojen ryhmästä tai rataverkosta, niiden maantieteellisestä sijainnista, yksi- tai kaksiraiteisten ratojen kilometrimäärästä, ERTMS-tasosta (perusversio ja versio) sekä yhteentoimivuuden osatekijöistä sekä rataverkon asemista. Toiseksi hankekuvaus sisältäisi todisteet siitä, että tarjouskilpailu tai sopimus tai molemmat sisältävät asiaankuuluvan ohjausta, hallintaa ja merkinantoa koskevan yhteentoimivuuden teknisen eritelmän perusversion ja version. Kolmanneksi se sisältäisi hankesuunnitelman, josta käyvät ilmi suoritteet, välitavoitteet ja määräajat. Neljänneksi hankekuvauksen tulisi sisältää luettelo täytäntöön pantavista ERTMS-toiminnoista. Lisäksi hankekuvauksen tulisi sisältää Euroopan unionin rautatiejärjestelmän ohjaus-, hallinta- ja merkinantojärjestelmiä koskevasta

yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä annetun komission asetuksen (EU) 2016/919 5 artiklassa ja kyseisen asetuksen 6.1.2.3 kohdassa tarkoitettut suunnittelusäännöt ja toiminnalliset tekstiskenaariot.

ERTMS-tarjouspyynnön tarkistamista koskevaan hakemukseen tulisi lisäksi liittää todisteet edellytyksistä, jotka ovat tarpeen osajärjestelmän teknisen ja toiminnallisen yhteensopivuuden varmistamiseksi asiaankuuluvassa verkossa liikennöimään tarkoitettujen kalustoyksikköjen kanssa sekä todisteet suunniteltujen teknisten ratkaisujen yhdenmukaisuudesta asiankuuluvien yhteentoimivuuden teknisten eritelmien kanssa.

Liitteen VIII mukaan hakemukseen voitaisiin liittää myös muita tarkoituksenmukaisia asiakirjoja, jos ne ovat saatavilla. Tällaisia olisi esimerkiksi Liikenne- ja viestintäviraston tai muiden Euroopan talousalueen kansallisten turvallisuusviranomaisten lausunnot, tarkastusvakuutukset tai vaatimustenmukaisuustodistukset. Hakemukseen voitaisiin liittää myös muita liitteessä VIII lueteltuja ja saatavilla olevia asiakirjoja, kuten Liikenne- ja viestintäviraston antama edellinen ERTMS:n ratalaitteita koskeva lupa, joka on merkityksellinen hakijan esittämien suunniteltujen teknisten ratkaisujen kannalta, yhteentoimivuuden osatekijöiden EY-vaatimustenmukaisuustodistukset ja yhteentomivuuden osatekijöiden EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus, myös Liikenne- ja viestintäviraston sertifiointimalli ja viraston antamassa suuntaviivassa määritellyt poikkeamat.

Asetuksen 9 §:ssä ja asetuksen liitteessä IX säädettäisiin markkinoillesaattamislupaa ja tyyppihyväksyntää koskevan hakemuksen liitteeksi vaadittavista asiakirjoista. Pykälän säännökset annettaisiin raideliikennelain 60 §:n nojalla. Markkinoillesaattamislupaa ja tyyppihyväksyntää koskevan hakemuksen liitteeksi olisi liitettävä ensinnäkin kalustoyksikön muodostavalle liikkuville osajärjestelmille tehty EY-tarkastusvakuutukset. Toiseksi hakemukseen olisi liitettävä kuvaus liikkuvien osajärjestelmien teknisestä yhteensopivuudesta yhteentoimivuuden teknisten eritelmien ja tarvittaessa teknisten kansallisten oikeussääntöjen perusteella. Kolmanneksi hakemukseen olisi liitettävä kuvaus liikkuvien osajärjestelmien turvallisesta yhdistämisestä kalustoyksikössä yhteentoimivuuden teknisten eritelmien ja tarvittaessa teknisten kansallisten oikeussääntöjen sekä yhteisten turvallisuusmenetelmien perusteella. Neljänneksi hakemukseen olisi liitettävä kuvaus kalustoyksikön ja raideliikennelain 60 §:n 2 momentissa tarkoitettun käyttöalueen verkon teknisestä yhteensopivuudesta, mikä todennetaan asiaa koskevien yhteentoimivuuden teknisten eritelmien ja tarvittaessa teknisten kansallisten oikeus sääntöjen, ratarkisteriin tai muiden Euroopan talousalueen infrastruktuurirekistereihin tallennettujen tietojen sekä riskien arviointia koskevien yhteisten turvallisuusmenetelmien perusteella.

Asetuksen 10 §:ssä säädettäisiin akkreditoituista sisäisistä laitoksista. Pykälän säännökset annettaisiin raideliikennelain 94 §:n nojalla ja siinä tarkennettaisiin raideliikennelain 94 §:n säännöstä niin, että pykälässä annettaisiin ne EU-säädösten mukaiset moduulit, joiden mukaisesti akkreditoitun sisäisen laitoksen olisi tehtävä vaatimustenmukaisuuden arviointi.

Asetuksen 11 §:ssä säädettäisiin voimaantulosta ja 12 §:ssä annettaisiin siirtymäsäännös, jonka mukaisesti voimassa olleiden säännösten ja määräysten mukaisesti käyttöönotettua osajärjestelmää ja asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten ja määräysten mukaista yhteentoimivuuden osatekijää saa edelleen käyttää rataverkolla.

2.3 Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 16 päivänä kesäkuuta 2019 eli saman aikaan kuin rai-
deliikennelain rautatieturvallisuutta ja yhteentoimivuutta koskevat 2-4 ja 6-13 lukujen säännök-
set tulevat voimaan.

Asetuksella kumottaisiin voimassa oleva valtioneuvoston asetus rautatiejärjestelmän turvalli-
suudesta ja yhteentoimivuudesta (372/2011).